

Tere jälle kõigile Eesti Rohelise Liikumise (ERL) liikmetele! Päikeseline ja soe suvi, mis puhkuseks ju lausa ideaalne, on läbi saanud ja taas käes aeg pisut teisemaks muutuda. Käesolev infoleht võtab kokku ERLi suvised tegemised, kuhu mahtusid koosolekud tarbimise töörühma liikmetele, uue inglisekeelse logo valimine ERL-ile, vaidlused Kundasse rajatava haavapuitmassitehase

teemadel ning huvitav retk koos riigikogu liikmetega Lahemaale röövraielankidele. Lisaks kokkuvõtetele töörühmade tegevusest on teabelehte juba harjumuspäraselt lisatud ka põnevamad ERL-i tegevust kajastanud ajaleheartiklid.

Meeldivat lugemist soovides,
Hanna Maran,
Eesti Rohelise Liikumise projektijuht

Uus logo

Nagu infolehte kätte võttes kohe näha võib, on ERL-i endise logo asemele ilmunud uus. Juulikuisel juhatus koosolekul otsustati võtta vana embleemi asemel kasutusele *Friends of the Earth International*'i poolt välja töötatud roheline, ühtset maakera sümboliseeriv ring. Lisaks sellele lepitati kokku, et Eesti Rohelise Liikumise ametlikuks inglisekeelseks

nimekujuks jääb *Estonian Green Movement – FoE*.

Septembri alguses kuulutas ERL välja *sloganite* konkursi, mille hulgast valitud parimaid palu võib peatselt näha uutel Rohelise Liikumise särkidel, turukottidel ja muudel reklaamesemetel.

Kokkuvõtted töörühmade tegevusest

Metsanduse töörühm

Metsatoimikond on osalenud suvel aktiivselt metsanduse arengukava ja metsaseaduse tooriku ning Eesti FSC standardi aruteludes. Lisaks Eesti FSC standardi arutelule on tehtud kaastööd ka rahvusvahelisele FSC-le ning jätkatud koostööd Taiga Rescue Network'iga. Lisaks tegeldi vari-metsanduse projekti koordineerimisega.

29.-30. augustil toimus Rõuge vallas Kiidi talus metsandusliku auditi seminar, kus huvilistele tutvustati FSC-sertifitseerimist ning sertifitseerimissüsteemi Riigimetsa Majandamise Keskuses.

28. augustil viidi Riigikogu liikmed Lahemaale röövraietega laastatud lankidele, et arutada uute seaduste põhiprintsiipe ning tutvustada neile

eesti metsanduse hetkeolukorda ja suunata tähelepanu põhiprobleemidele.

Arutati metsatootjate “musta ja valge” nimekirja koostamist, mis annaks võimaluse jälgida ja liigitada

Noorte töörühm

Lapsed arukateks tarbijateks

Allan Kokkota

Eesti Noorte Looduskaitse Ühing on juba aastaid tegelenud Eesti Rohelise Liikumise töökale armeele lisavägede hankimise ja tagala kindlustamisega. ERLi noorterühm hakkas juba üle kolme aasta tagasi mõtlema jäätmeprobleemide lahendamisele, alguses tahteti maailma paranda jäätmete sorteerimiskeskuse läbi, kuid aeg pööras plaanid hoopis laste jäätmeklassiks.

Kahe aastaga on ENLÜ jäätmeklassis prügiloopimist mänginud, ohtlikke jäätmepildid jöllitanud ja noorte ebaprofessionaalsete, kuid indu täis noorte juttu kuulanud (ja palju muudki teinud) üle tuhande jõnglase. Roheajupestud on saanud nii põlvepikkuseid kui ka “emmesid-issid” keskkoolist, viimaseid pole muidugi nii tihti õnnestunud oma rohelisse õpisekti tõmmata.

Siiski võivad “õpsid” endale rusikaga rinnale taguda, sest testitulemuste põhjal, mis tehakse enne ja pärast jäätmepilditundi, kasvas laste kasuliku aju maht jäätmepilditundi keskmiselt 20% võrra. Nii mõnigi väänkael on pärast tundi püüdnud oma visiooni säästvast arengust edasi anda ka oma

metsaga tegelevaid firmasid vastavalt nende keskkonnasõbralikkusele.

Alates augustist on metsatoimikonnas tööl uus ekspert Hando Hain.

esivanematele. Kas ka edukalt, näitab aeg.

Sellel hooajal täiendatakse laste keskkonnateadlikkuse programmi arvutimängude ja jäätmepilditundi vaatamise, paari uue jäätmepilditundi ning energia olemuse ja säästmisvõimaluste näitlikustamisega.

Etteteatamisega saab ENLÜ keskkonnaklassi tulla iga õpetaja oma klassiga, tuleb vaid helistada Monica Vilmsile või Allan Kokkotale ning valmistada oma vaim ja hing huvikeskus Kullo uksest sisse astuma. Jätkates keskkonnakasvatamist usume, et varsti peaks iga rullnokki aru saama, et ostes on vaja eelistada vähempakendatud tooteid, lahkudes tuled kustuda ja hammast pesemise ajal veekraan kinni keerata.

Kui nüüd arvate, et ENLÜ suudab ökokatastroofi ära hoida, siis eksite surmrängalt. Just sinul on vaja hakata säästvalt tarbima ja seda õpetama ka oma lapsele. Keegi ju ei taha, et tema võsukesest kasvaks ratastel kõdunematu ja sudu-pime “ameeriklane”.

Tarbimise töörühm

Olulise punktina tarbimise töörühma tegevuses on suvel koostatud töörühma eesmärgid ja tegevuskava.

Suve jooksul toimus kaks spetsiaalselt liikmetele mõeldud koosolekut, üks Tallinnas ja üks Tartus. Põhiliselt arutati, mida huvitavat ja kasulikku võiks tulevikus teha. Nii tehti algust kilekottide vältimise ja riidekottide eelistamise reklaamimise projektiga.

Alates juulist uuris tarbimise töörühm supermarketite tausta ja

omandisuhteid REC Estoniale tehtava supermarketite keskkonnasõbralikustamise ja keskkonnamärkide teadvustamise projekti jaoks. Sama projekti raames otsiti ka Eestis ja välismaal kasutusel olevaid ökomärke.

Alates suvest on tarbimise töörühma täiskohaga koordinaatorina tööl Allan Kokkota (allan.kokkota@mail.ee), kelle ülesanne on kõikvõimalike tarbimise teemaliste projektide koordineerimine ja teostamine.

Eesti Roheline Liikumine meedias

Suve võib ERL meediakajastuste arvu poolest suhteliselt edukaks lugeda.

Teemadest eralduvad teistest selgelt kolm suuremat: röövraied Lahemaal, Kunda puitmassitehas ja metsaretk riigikogulastega. Ka ülejäänud artiklid olid rohkem või vähem nendest "kuumematest" teemadest ajendatud.

Lisaks tavapärastele artiklitele-intervjuudele Eesti meediakanalites, ilmus augustis Peep Mardiste artikkel ka Rootsi Looduskaitse Seltsi (*Svenska Naturskyddsföreningen*) ajalehes (<http://www.snf.se/verksamhet/internationellt/varldensnatur2/varlden-peep.htm>).

Pressiteade

28. august

Riigikogu metsaretk

Riigikogu liikmed matkavad täna koos Eesti Rohelise Liikumisega metsa, et arutada uute seaduste põhiprintsiipe. Keskkonnakaitsjate arvates on Eesti metsade seisund viimase kümne aastaga oluliselt halvenenud, täna kehtivad seadused ei toimi. Sisuliselt puudub meil metsade seisundi hindamise ja kasutuse reguleerimise süsteem; metsanduslikku infot ei koguta; varimetsanduse osatähtsus on üle 30% kogu puidutoodangust. Eestis on vaja on täiesti uut kontseptsiooni metsanduse reguleerimiseks. Seda saaks juurutada sügisel ja talvel Riigikogu menetlusse tulevates metsandust reguleerivates aktides: Metsanduse arengukavas, Metsaseaduses ja Looduskaitse seaduses.

Lisaks metsanduse regulatsiooni puudutavatele teemadele on riigikogulaste erilist tähelepanu vaja üle 600 000 ha omanikuta metsamaa tuleviku otsustamisel. Hetkel plaanitakse maade andmist Riigimetsa Majandamise Keskuse haldusse.

Postimees

26.08.2002

Rohelised tõrjuvad kava rajada KUNDASSE tehas

Aita Nurga

Rohelise Liikumise hinnangul ei ole haavapuitmassi tehase kavandamisel Kunda serva põhjalikult analüüsitud jäätmeäitlust ning seda, milline on tehase kohalik reostus.

Eesti Rohelise Liikumise projektijuhi Allan Kokkota sõnul arvestab keskkonnaekspertiis peamiselt seda, et Eesti ei rikuks tehast käivitades rahvusvahelisi norme.

«Roheline Liikumine nõuab aruande täiendamist ja uut avalikku arutelu, praegune analüüs ei kajasta piisavalt negatiivseid mõjusid,» lubas Kokkota pöörduda keskkonna-ministeeriumi poole. Keskkonnaekspertiisi, mille tegid teadlased Heino Luik, Jüri Elken, Ain Lääne, Lui Pikkov ja Rein Reiska, tellis AS Estonian Cell. Uuriti planeeritava tehase piiriülest keskkonnamõju, kas Eesti ei riku mõnd rahvus-vahelist keskkonnavalast lepet. Ekspertiis järeldab, et ei riku.

Kunda linnavalitsuse saalis tutvustati reedel 1,3 miljardit maksva haavapuitmassi tehase keskkonnamõjusid. Seal selgitas tehasele keskkonnaekspertiisi teinud OÜ Ecoman juhataja Heino Luik, et tehas vajab puhast vett 60 liitrit sekundis, millest ringkasutusse läheb vaid väike osa. Luige hinnangul ei tohiks tehas Kunda jõe olulist mõju avaldada. Samas tunnistas ta, et veevoolu mõõtmisandmed pärinevad 1992. aastast.

500 tonni ohtlikke jäätmeid

Aastas tekib tehasel umbes 500 tonni ohtlikke jäätmeid, mille kahjutustamine tuleks anda vastavatele firmadele. Suurimaks keskkonna-riskiks pidas Luik gaasivariid ja tulekahjusid. Õhusaaste koos tsemenditehase tolmuheittega jääb ekspertarvamuse kohaselt normi piiresse. «Kui mere põhjaloomastikus ja taimestikust tekivad muudatused, tuleb tehasel avada rahakotirauad,» arvas Luik lahe võimaliku eutrofeerumise kohta.

Aktsionäride esindaja Terje Haglund kiitis kohalikku omavalitsust suure toetuse eest. Kunda linnavalitsus on Haglundi sõnul teinud kõik, et Norra firmale Larvik Cell kuuluv AS Estonian Cell tooks tohutu investeeringu neile. Linn eraldas tehase, selle laoplatse ja biopuhasti ehitamiseks 80 hektarit maad. Firmale on lubatud hoonestusõigus 99 aastaks. Kundas on töötajaid 120-150, uus tehas lubab 70 töökohta, lisaks paarsada kaasnevat töökohta. «Sisseseade on tuttuus ja tootmine keskkonnasõbralik,» ütles Haglund.

Oht kaitsealadele

Estonian Cell on Eesti haavapaberipuu töötlemiseks otsinud tehasele kohta kaks aastat, kuulates maad Kehras, Tüiril, Maardus ja Paldiskis. Soosikuks olnud Kehrast tuli loobuda, sest niigi reostunud Jägala jõkke ei saanud heitvett suunata ning Tallinna Vee omanikud keeldusid seda oma puhastisse vastu võtmast. Tehase reoveekogus 1,8 miljonit kuupmeetrit aastas vastab 40 000 elanikuga linna heitveehulgale.

Kaks aastat tagasi kinnitas valitsus Letipea ja Uhtju looduskaitsealade piirid. Kunda kõrval olev rannikuala näis kujunevat piirkonna inimeste puhkekohaks.

Kas ja kuidas ohustab suur tehas looduskaitsealasid, seda keskkonnamõjude uuring ei kajasta. Omavalitsused jätsid kaheksa mereäärse krundi omanikele teatamata, et tehase heitveetoru tahetakse viia läbi nende maa.

Küsimusele, kas saab lugeda mõne teise firma eksperthinnangut, vastas Luik, et uuring on tehtud keskkonnaministeeriumi kinnitatud programmi järgi. «Kui te Eesti spetsialiste ei usu, keda te siis veel usute?» küsis Luik. Kunda linnaapea Anne Tasuja märkis, et usub spetsialiste. «See ei tähenda, et ma inimestest ei hooli,» lisas ta.

Haavapuidu töötlemise tehas

- Haavapuitu töödeldakse tehasel, mis peaks valmima 2003. aasta lõpus või 2004. aasta alguses, 350 000 tm aastas.

- Kasutatakse APMP-tehnoloogiat, mille puhul on töötuskemikaalideks naatriumhüdroksiid ja vesinikperoksiid.

- Puhast vesi võetakse Kunda jõest. Veekulu on 60 liitrit sekundis, bioloogiliselt puhastatud reovett juhitakse merre 57 liitrit sekundis.

- Kavandatav heitveelask paikneb Letipea ja Ulluneeme vahelisel alal 800-1200 meetri kaugusel rannast.

- Heitvett lastakse merre 1,8 miljonit m³ aastas. Selle keemilise hapniku tarve KHT ületab Eestis kehtestatud normi nelja-viiekordselt

Allikas: väljavõtte OÜ Ecoman ekspertarvamusest.

Virumaa Teataja

12.07.2002

Lahemaa metsariüüste palgid jõudsid Imaverre

Eesti Rohelise Liikumise juhatuse esimehe Peep Mardiste sõnul on nende käes infot, mille kohaselt osa aprillikuise Lahemaa metsariüüste palkidest jõudis Imaverre saeveskisse ning sealt edasi ilmselt ka ekspordiks.

Imaverre Saeveski AS ostujuht Tiit Vallap ütles, et tõepoolest jõudsid Lahemaalt pärit palgid Imaverresse. "Kuid tegu ei olnud ju metsariüüstega, kõik käis dokumentide järgi".

"Selle metsaraie kohta ei algatatud ju isegi mitte kriminaalasja," ütles saeveski ostujuht Tiit Vallap.

Vallap lisas, et kui saeveskisse tuuakse päevas umbes 2000 tihumeetrit puitu, ei jõua nad absoluutselt iga palgi päritolu kindlaks teha.

Virumaa Teataja

03.09.2002

Uus metsaseadus peab olema karmim

Jüri Leesment, Raadio Vaba Euroopa

Praegu kehtiv metsaseadus on osutunud liiga liberaalseks ning jääb ajale jalgu. Uus seadus, mida vastav töörühm keskkonnaministeeriumis arutab, loodetakse valmis saada järgmise aasta alguseks. Looduskaitsjad soovivad, et nende arvamust metsaseaduses senisest rohkem kuulda võetaks. Seaduste eluiga pole Eestis kuigi pikk. Alles 1999. aasta algul jõustunud metsaseaduse puhul on nüüdseks jõutud seisukohale, et muudatustest enam ei piisa, vaja on uut seadust.

Nii kogunes eelmisel nädalal uut metsaseadust arutama töörühm, milles osalesid keskkonnaministeeriumi, metsakaitse- ja metsauenduskeskuse, keskkonnainspektsiooni, metsakorralduskeskuse, Riigikogu keskkonnakomisjoni, erametsakeskuse, Riigimetsa Majandamise Keskuse ja põllumajandus-üliskooli esindajad.

Metsaseadus liiga liberaalne

Samal ajal kutsus Eesti Roheline Liikumine Riigikogu liikmed metsa matkama, et püüda puude varjus uute metsandust puudutavate seaduste põhimõtteid selgeks rääkida. Rohelisi teeb eriti murelikuks röövraie, nende hinnangul ulatub metsanduses varimajanduse osatähtsus 30% -ni.

Enamiku ekspertide hinnangul ongi praegu kehtiva metsaseaduse suurim puudus selle liberaalsus. Ka keskkonnaministeeriumi metsaosakonna juhataja Olav Etverk kinnitab, et metsaseadusele on ette heidetud suurt liberaalsust.

Mingeid erilisi vastuolusid erinevate huvigruppide vahel Etverk ei näe. Uue seaduse valmimist võib oodata järgmise aasta alguseks.

Erametsakeskuse hinnangul on metsaseadus ka omaniku jaoks liiga liberaalne. Metsaomanikke ei rahulda samuti maareformi tempo, sest ikka veel on potentsiaalsest erametsast tagastatud või erastatud vähem kui pool.

Uus seadus vaadaku tulevikku

Eestimaa Looduse Fondi metsaspetsialist Rainer Kuuba kinnitab samuti vajadust uue metsaseaduse järele, lootes samas, et looduskaitsjate seisukohti võetaks antud küsimuses arvesse senisest rohkem.

Kuuba arvates on jätkuvalt põhiline vastuolude allikas see, kas metsa kasutamises lähtuda hetkeseisust või pidada silmas tulevikku. "Enamik neist konfliktidest jõuab lõpuks selleni, kas me peame lähtuma sellest, mis meil täna on, või sellest, mida me pikemas perspektiivis näeme," leiab metsaspetsialist Kuuba.

Uue metsaseaduse töörühma koosolekut hindas keskkonnaministri nõunik, endine Riigimetsa Majandamise Keskuse peadirektor Andres Onemar tulemuslikuks.

Et mets kasvab aeglaselt, siis peaks ka uus metsaseadus olema selline, mis peab ajale palju kauem vastu kui praegune.

Eesti Päevaleht Online

10.07.2002

Pangapetis asus jälle Lahemaal ebaseaduslikku raiet tegema

Aprillikuus looduskaitsejaid Lahemaa rahvusparki südames ulatusliku seadusevastase lageraiega šokeerinud pangapetis Margo Klementa alustas hiljuti jälle ebaseaduslikku raiet.

Eelmisel korral pääses Luige kinnistul Kotkal 130 hektarit metsa laastanud Margo Klementa (24) seadustelünkade tõttu praktiliselt karistusest. Täna varahommikul avastasid Klementa tegevust kontrollima läinud Lahemaa Rahvusparki administratsiooni esindajad, et mees on jälle ebaseaduslikult metsa raiuma hakanud.

„Viimase kuu ajaga on Klementa lageraiega maha võtnud esmasel hinnangul 5-7 hektarit metsa. Lihtsalt nahaalselt on mindud metsa kallale. Mingeid kooskõlastusi tal ei olnud,“ ütles Eesti Päevaleht Online'le Lahemaa Rahvusparki loodus-kaitse spetsialist Kaja Riiberger. Inspektoritele oli Klemental ette näidata vaid metsateatis, milles ta märkis, et teostab oma kinnistul lageraiet kokku 10,7 hektaril.

„Ta on vormistanud volitatud isikuks oma sõbra, et seekord ise puhtaks jääda,“ lausub Riiberger, kelle isiklikul hinnangul on Klementa näol tegemist kriminaaliga. Seda, kuidas Klementat karistada saab, selgub Riibergeri sõnul siis, kui keskkonnakaitse-inspektorid on oma töö lõpetanud.

Harjumaa keskkonna-inspeksiooni keskkonnakaitse vaneminspektori Priit Albri on varem

ajakirjandusele öelnud, et Kotkaküla metsakinnistud asuvad kaitseala majanduslikult kasutatavas osas, kus võib harvendusraietena raiuda kuni 30 protsenti metsast kuni 10 hektarit korraga. Eelmisel korral raius Klementa aga ühel kinnistul kuni 70 protsenti puudust, vaatamata sellele, et lageraie on kaitsealal üldse keelatud. Looduskaitse spetsialist Kaja Riibergeri sõnul on seekord vaieldamatult tegemist lageraiega.

„Eesti keskkonnaorganisatsioonid hoiatasid juba aprillis, et ebaseaduslikud raied võivad samas kohas jätkuda ka hiljem, kuigi keskkonnaministeeriumi metsaosakonna toonane juhataja Aigar Kallas lubas, et olukord saadakse kontrolli alla ja edaspidi on sarnased raied seal välistatud,“ kommenteeris juhtunut Peep Mardiste Eesti Rohelisest Liikumisest.

Mardiste sõnul on jätkuv lageraie Eesti vanima, metsa-kaitsese suunatud rahvusparki südames on väga kahetsusväärne nagu ka keskkonnaministeeriumi ja keskkonnainspeksiooni suutmatus olukorda kontrollida.

Klementa on varem vahele jäänud pangakaardipettusega, kui ta ühena 18-st inimesest koosnevast grupeeringust kasutas 1997.aastal ära võimalust Ühispaniga sularahaautomaatidest üht ja sama rahasummat korduvalt välja võtta ja tekitas sellega pangale ligi miljon krooni kahju.

Eesti Päevaleht

26.08.2002

Eesti – tüüpiline ebasäästlik maa

Peep Mardiste

Eesti delegatsioon, nagu iga teisegi korraliku riigi oma, osaleb täna Johannesburgis algaval maailma säästva arengu tippkohtumisel.

Kohtumisel antakse ülevaade sellest, mis maailmas säästva arengu alal 1992. aasta Rio de Janeiro tippkohtumisest saadik on tehtud. Kuigi Johannesburgi kohtumine on veel ees, saab juba väita: Rios tehtud maailmapäästmise plaanid on plaanideks jäänudki ja me triivime kindlamalt kui enne ökoloogilise katastroofi kursil.

Kui säästvana Eesti areng paistab? Kuigi viimase kümnendi jooksul on mõningate näitajate puhul näha positiivseid arenguid, on trend jätkuvalt suureneva ebasäästikkuse poole. Suuresti N Liidu lahkest doteerimispoliitikat tingitud raiskamine (elektrienergia, joogivesi, kunstväetised jne) on asendunud mõislikuma ressursikasutusega ja Eesti saab Johannesburgis

uhkelt oma vastavaid näitajaid demonstreerida. Siiski on “keskkonnaväliseid” valdkondi, mille arengusuunad Eesti keskkonnaseisundit negatiivselt mõjutavad. Näiteks energeetikas, transpordis ja põllumajanduses toimuv ei kipu keskkonnakaitsejaid sugugi rõõmustama.

Jätkub kliima soojenemisele kaasa aitaval fossiilsel kütusel – põlevkivil – põhineva energeetika eelisarendamine. Põlevkivielektrit ei saa loomulikult päevapealt taastuvate energiaallikatega asendada, kuid keskkonnasõbralikumate alternatiivide olemasolu täielik eitamine on lubamatu ja pikas perspektiivis suisa majanduslikult kahjulik. Kivistunud põlevkivi-mõtlemise sügavust demonstreeris viimati majandusministri nõunik Heido Vitsur, kes avalikult naeruvääristas Eesti alternatiivenergeetika arendajaid. Vitsur, muide,

on üks Eesti esindajaist tippkohtumisel Johannesburgis.

Transpordisektoris jälgime aastaid murelikult Eestis süvenevat autokesksust. Keskkonnasõbralikum ning ruumi säästev ühistransport vaevleb alafinantseerimise all. Linnades lähtub kogu ruumiplaneerimine autokasutajate vajadustest. Ka Eesti suur sõltuvus keskkonnaohtlikust naftatransiidist on pikaajalises perspektiivis kõike muud kui säästlik.

Intensiivistuv põllumajandus. Euroliidu abirahadega turgutatav põllumajandus on taas intensiivistumas, suurendades põhjavete reostusohtu ning ohustades bioloogilist mitmekesisust. Mahepõllundus pole vajalikku tähelepanu ega toetust saanud.

Kuigi võrrelduna 1992. aasta olukorraga keskmine eluiga kasvab, aborte tehakse vähem ning vägivaldsete surmade arv väheneb, on sotsiaalne situatsioon paljuski halvenenud. Suurenenud on ebavõrdsus, lubamatult suur on vaesuses elavate leibkondade osakaal; narkomaanide ning HIV-positiivsete arv kasvab, sündide tase on madal, mitte-eestlased elavad jätkuvalt eraldatuna omaette getodes.

Eesti peaks olema avatum uuele ja innovatiivsele mõtlemisele ja tehnoloogiatele. Pimesi Euroopa Liitu ruttav Eesti ei pea nüri järjekindlusega kordama tuleviku arvel elavate lääne tarbimisühiskondade hukutavat arenguspiraali. Sellest üksi ei piisa, et meil on üks esimesi säästva arengu seadusi; keskkonna- ja inimsõbraliku arengu saavutamiseks tuleb tegutseda pühendunult ja süstemaatiliselt.

Tartu kontor

Pk. 318

Tartu, 50002

Tel: (07) 422 532

Faks: (07) 422 084

E-post: info@roheline.ee

URL: www.roheline.ee

Tallinna kontor

Pk. 1521

Tallinn, 10402

Tel/faks: (0) 6 413 402

E-post: roheline@online.ee

URL: www.roheline.ee